

Άγιο Πνεύμα Κριτσά (Gerola, αρ.564)

Θέση:
Εντός Οικισμού

Τύπος
Μονόχωρος καμαροσκεπής

Περιγραφή
Μονόχωρος καμαροσκεπής δίκλιτος με κοινό εξωνάρθηκα

Συντεταγμένες: 6-49-708E 38-91-287N

Σωζόμενο εικονογραφικό πρόγραμμα του Βορείου κλίτους¹

Ιερό: Αψίδα, τεταρτοσφαίριο: (1) Παντοκράτωρ, *ημικόλινδρος:* Συλλειτουργούντες Ιεράρχες (4) Χρυσόστομος, (5) Βασίλειος (6) Μελισμός.

Τόξο αψίδας Ζώνη 1 (μέτωπο): (2) Φιλοξενία;/ *Ζώνη2 (βόρειο ποδαρικό):* (3) Γαβριήλ (από Ευαγγελισμό) / (νότιο ποδαρικό): (3) Παναγία (από Ευαγγελισμό) / *Ζώνη 3 (βόρειο ποδαρικό):* (7) Διάκονος, (νότιο ποδαρικό) (8) Ιεράρχης.

Βόρειος τοίχος: Ζώνη 3 (κάτω), Λειτουργικός κύκλος: (9) Διάκονος, (10) Ιεράρχης.

Καμάρα Ιερού: Χριστολογικός κύκλος: (11) Ανάληψη

Κύριος Ναός:Νότια Καμάρα, Ζώνη 1 (πάνω): Χριστολογικός κύκλος: (12) Γέννηση, (13) Μεταμόρφωση, (14) Βάπτιση.

Βόρεια Καμάρα, Ζώνη 1 (πάνω): Χριστολογικός κύκλος: (16) Λίθος, (17) Νιπτήρας, (18) Μυστικός Δείπνος.

¹ Gerola / Λασσιθιωτάκης, 1961, αρ.564 : Μεταμόρφωση, Γέννηση, Βάπτιση, Ανάληψη, Ευαγγελισμός.
Χατζηδάκης, 1952, 63
Gerola, 1993, 241, εικ. 283 (κάτοψη)
Bissinger, 1995, 197

Υπαπαντή. *Νότια Καμάρα, Ζώνη 2 (κάτω): Χριστολογικός κύκλος, (15)*

Προδοσία. *Βόρεια Καμάρα, Ζώνη 2 (πάνω): Χριστολογικός κύκλος, (19)*

Καμάρα, Κ.τμήμα: 7 δισκάρια με στηθαίους αγίους (20- 26).

ΝΔ τοίχος: (27) Όσιος Ονούφριος.

Χρονολόγηση τοιχογραφιών

Οι τοιχογραφίες χρονολογούνται στο α΄μισό του 15^{ου} αι., με παράλληλα από Πρινέ (1410), Τσισκιανά, Επισκοπή (185, 192, 189).² Πιθανώς τοιχογραφημένο το νότιο κλίτος.

Κατασκευαστικές Φάσεις

Οι φάσεις δεν μπορούν να καθοριστούν με ακρίβεια.

² Bissinger, 1995, 213-14

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ –ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Χατζηδάκης, 1952: Μ.Χατζηδάκης, "Τοιχογραφίες στην Κρήτη", ΚρητΧρον ΣΤ' (1952), 59-91, πίν. Β'-Ε'.
- Bissinger, 1995: M.Bissinger, Kreta Byzantinische Wandmalerei, Μόναχο, 1995
- Gerola – Λασιθιωτάκης, 1961: G. Gerola - Κ. Λασιθιωτάκης, Τοπογραφικός κατάλογος των τοιχογραφημένων εκκλησιών της Κρήτης, Εταιρεία Κρητικών Ιστορικών Μελετών, Ηράκλειο, 1961.
- Gerola, 1993: G.Gerola, Βενετικά Μνημεία της Κρήτης (Εκκλησίες), Στ. Σπανάκης (μτφρ.), Βικελαία Δημοτική Βιβλιοθήκη, Κρήτη, 1993.